

→ STARTSIDAN

→ NÄRINGSLIV

→ KULTUR/NÖJE

- > Böcker
- > Scen
- > Film
- > Skivor
- > Krog
- > Stockholm just nu
- > Tv-guide
- > Berglin
- > Tecknade serier
- > Under strecket
- > Kommentarer
- > Språkspalten
- > Korsord
- > Dialektarkivet
- > Mat & Dryck
- > SvD-priser
- > PDF-tidningen

→ RESOR

→ MAT & DRYCK

→ SPORT

→ KOMMENTERA

 SÖK/ARKIV

SvD

Nyhetssajter

Internet

ANNONS

SvD Galleria

Hårda julklappstips från AdLibris, Sveriges största nätbokhandel!

Julklappstips från Ticket - Ex: Paris fr. 647:-

Snabblänkar

- > Berglin
- > Bragdguldet
- > Brännpunkt
- > Börs & finans
- > dejt NY!
- > Ditt jobb
- > Familj & Namn
- > Idag
- > IT/Telekom
- > Kolumnister
- > Korsord
- > Ledare
- > Magasinet
- > Mat & dryck
- > Nyhetsdygnet
- > Nyhetstestet
- > PJ Just nu
- > Privatekonomi
- > Resor
- > Språkspalten
- > Synpunkt
- > Tecknade serier
- > Under strecket
- > Vetenskap
- > Väder

Publicerat 12 maj 2004 05:30

Kvinnan tar en aktiv roll inom maffian

Den mest macho av manliga bastioner tycks vara på väg att falla. Inom de storstadsbaserade maffiagrupperna tar kvinnor en allt större plats, både som ledare och aktörer. Men någon jämlikhet råder inte och de saknar ekonomiskt oberoende. Av Carina Gunnarson

Två bilder har dominerat framställningen av kvinnors relation till maffian: offrets eller motståndarens. Otaliga är de bilder som genom åren publicerats på svartklädda och sörjande änkor vars män, söner eller bröder dödade av maffian. Efter mordet på domarna Falcone och Borsellino 1992 ändrades bilden: de vita lakan som kvinnor hängde ut från sina balkonger efter mordet blev en symbol för kvinnornas motstånd mot maffian.

Men vad vet vi egentligen om kvinnorna inom maffian? Längre har man trott att kvinnornas roll inom maffian varit obefintlig. De har beskrivits som passiva offer för männens makt, utan makt och inflytande. Vem minns inte scenerna från "Gudfadern", där kvinnorna är frånvarande från alla de viktiga samtalen som förs i slutna rum män emellan. Vem kommer över huvud taget ihåg namnet på Don Corleones fru, eller minns namnet på skådespelerskan som spelade henne? Marlon Brando har dock för alltid förevigat vår bild av Don Corleone, bossarnas boss, il capo di tutti capi.

I en mycket läsvärd och innehållsrik forskningsvolym, *Donne e mafie: il ruolo delle donne nelle organizzazioni criminali* (Università degli studi di Palermo, Dipartimento di scienze penalistiche e criminologiche), analyseras kvinnornas nya och aktiva roll inom maffian. Den bild som träder fram bryter med den stereotypa bild som förmedlats via medier och filmer, men som också länge präglade maffiaforskningens och rättsväsendets analys av maffian. Här presenteras nya begrepp som används av maffian själv och som pekar på kvinnornas mer aktiva roll: *sorella d'omertà*, *nonna eroina*, *mamma eroina*, *Signora*, eller rätt och slätt *capa*, den feminina formen av italienskans *capo*. Boken har finansierats av Palermos kommun och består av närmare tjugotalet bidrag av flera välkända maffiaexperter, som Felia Allum, Renate Siebert, Monica Massari, Alessandra Dino, Ernesto Savona och Teresa Principato.

Störst uppmärksamhet ägnas i volymen åt de olika italienska maffiorna - den sicilianska Cosa Nostra, den neapolitanska Camorran, den kalabriska

"Ndranghetan och den i Sverige mindre kända Sacra Corona Unita, som hör hemma i Apulien. Forskarlaget har dock även gjort jämförande utblickar mot andra kriminella organisationer, i Japan, Albanien, Argentina, Brasilien, Tyskland, Ryssland och USA.

Boken visar att kvinnorna nu börjar inta mer aktiva, till och med ledande, positioner i flera italienska maffiagrupper. Utvecklingen är särskilt tydlig i den neapolitanska Camorran, som är mindre hierarkisk och lösare organiserad än den sicilianska Cosa Nostra. Camorrans kvinnor är ofta synliga, mer högljudda och uppträder som offentliga personligheter. Förutom att fungera som stöd till familjen och uppmuntra sönerna till att gå med i Camorran, har kvinnorna varit mer engagerade i olika aktiviteter, som försäljning av smuggelcigaretter, droger eller andra illegala varor, och på andra sätt agerat ställföreträdare för sina män. De är mer synliga som verbala försvarare av sina familjer än i den sicilianska maffian.

- Tipsa en vän
- Utskriftsversion
- Kommentera

ANNONS

0

Tjänster

- > Börs & finans
- > Guiden
- > Nyhetsbrev ekonomi
- > Nyhetsbrev kultur
- > PDF-tidning
- > Recept
- > Stockholmstrafiken
- > Sök / Arkiv
- > Väder
- > RSS-feed **RSS**

Recensioner

- > Böcker
- > Scen
- > Skivor
- > Film
- > Krog

blecket..

Bilar	47645
Jobb	1294
Bostad	10997
Möbler	32139
Övrigt	165736
Annonsera	

Annonsera privat

- > Bil
- > Båt
- > Pryn

Prenumerationer

- > Ny prenumeration
- > Adressändring
- > Uppehåll
- > Utebliven tidning

Info

- > Annonsera företag
- > Om SvD
- > Tipsa SvD

Kvinnornas roll i den moderna maffian kan schematiskt delas in i tre olika faser. Från 50-talet till mitten av 70-talet var kvinnornas roll huvudsakligen traditionell: att ge stöd till familjerna och uppfostra barnen i enlighet med vissa normer. Från mitten av 70-talet blev de mer aktiva och försvarade offentligt sina män, och i ett drygt decennium har kvinnorna själva varit involverade i olika kriminella aktiviteter. Stora skillnader föreligger dock mellan de olika maffiagrupperna, men också inom de olika grupperna.

Kvinnorna är mer aktiva i de urbana maffiorna men svagare i de rurala. Där har kvinnorna en fortsatt traditionell roll: de är tysta och innehar aldrig några viktiga positioner.

Maffians makt baseras ytterst på våld och förmågan att försvara makten med våld. Hittills har kvinnorna varit uteslutna ur det fysiska utövandet av våld, men desto aktivare när det gäller vad Renate Siebert kallar "vendetta-pedagogik". Kvinnorna har traditionellt varit centrala för att till sönerna förmedla att de tillhör en stark familj, att de inte är

rädda och att de är förberedda på strid. Kvinnans roll är här central som förmedlare av maffians våldsideologi, att uppmuntra till vendettor och sporra männen till våldsdåd, en roll som kan bli särskilt påtaglig vid fejder med andra maffiaklaner. Hur ska man tolka att kvinnornas roll är starkare nu? Här pekar forskarna på flera förklaringar. En hypotes tar fasta på att maffian påverkas av den allmänna utvecklingen i samhället som går mot ökad frigörelse för kvinnorna, så också inom maffian. En annan och mer trolig förklaring pekar på de strukturella förändringar maffian genomgått under 90-talet, ett decennium som varit turbulent för maffian. Den italienska statens reaktion på mordet på domarna Falcone och Borsellino 1992 var mycket stark och ledde till ett stort antal avhoppare från maffian. Den tidigare balansen mellan familjer bröts och maffian tvingades till omorganisation. Kvinnornas stärkta roll inom maffian kan här tolkas som en konsekvens av att många manliga maffialedare fängslades och att kvinnorna fick en viktig funktion som medlare mellan mannen i fängelset och den egna maffiagruppen. Forskarna pekar även på olika fall där kvinnor trätt in som verkliga ledare för maffiagrupperna när deras män har dödat. Det troliga är dock att det i de flesta fall handlar om tillfällig och delegerad makt som tas tillbaka när maffialedaren är tillbaka i verksamheten igen, menar Siebert.

Enligt en intressant alternativ förklaringsmodell har kvinnor alltid varit aktiva inom maffian - däremot har analysen av kvinnornas roll varit bristfällig eftersom både rättsväsendet och forskningen varit könsblind. Åklagare och forskare har inte "sett" kvinnorna inom maffian utan styrts av normer om att kriminaliteten bedrivs av män. Brottsstatistik ger stöd för att kvinnor är mindre kriminella än män. Under de senaste 50 åren har andelen kvinnor i italienska fängelser varierat mellan 5 och 7 procent av de intagna. Kriminalstatistik om specifikt maffiarelaterade polisanmälningar talar också sitt tydliga språk: andelen

kvinnor är fortfarande mycket låg, men varierar stort mellan olika regioner och år. Utanför Sicilien, Kampanien, Kalabrien och Apulien förekom över huvud taget inga anmälningar mot kvinnor för maffiarelaterade brott under perioden 1994-1999. På Sicilien har andelen anmälningar mot kvinnor varierat mellan 1,5 procent (1993) och 10 procent (1996). Ytterligare en teori om kvinnornas till synes begränsade roll i maffian är att det har varit en av maffians strategier att tona ned kvinnornas roll. Här kan man urskilja två huvudsakliga skäl. Dels har det varit internstrategiskt värdefullt att upprätthålla bilden av en heltigenom manlig organisation som genomsyras av "kriminell solidaritet". Ett annat skäl har varit externstrategiskt: eftersom rättsväsendet inte har ägnat lika stor uppmärksamhet åt kvinnorna, har det legat i maffians intresse att inte exponera kvinnornas inflytande och makt och därigenom skapa en "frizon" för sina kriminella aktiviteter. Medan polis- och rättsväsende har ägnat avsevärd möda åt

att kartlägga människors rörelser och telefonsamtal har kvinnornas rörelsefrihet varit större. Vidare har kvinnor agerat bulvaner för olika företag eller ägt barer, som fungerat som mötesplats för maffiamedlemmar eller för försäljning av narkotika. Skillnader finns även i lagstiftningen, som ger dömda kvinnor vissa privilegier, vilket kan förklara att kvinnor används i högre grad av maffian för vissa operationer. Det finns även exempel på hur män ur maffian har kamouflerat sig som kvinnor för att skydda sin identitet. (Detta har inträffat inom den neapolitanska Camorran och skulle aldrig hända i den mer macho-fixerade sicilianska Cosa Nostra, menar forskarna.)

Det bör understrykas att området är svårforskat och slutsatserna osäkra. Den information som finns tillgänglig är mycket begränsad. Det går knappast att skicka enkäter till eller be om intervjuer med de kvinnor som är verksamma i maffian. Maffian har dessutom slutit sig under senare år och är betydligt försiktigare än tidigare. Avhopparna är färre, vittnesmålen är sämre och det är svårare än tidigare för polis och åklagare att avlyssna samtal. Forskarna får här gå på indicier och studera existerande rättsakter eller pressartiklar för att rekonstruera en bild av kvinnornas funktion inom maffian. En annan metod är att analysera tidigare bandupptagningar. På vilket sätt omtalas kvinnorna, hur talar man med kvinnorna och hur talar kvinnorna själva till andra? Det finns även vittnesmål från så kallade botgörare, pentiti, som pekar på kvinnornas mer aktiva roll. Och naturligtvis kan man också analysera maffiakvinnornas egna offentliga uttalanden, som blivit allt vanligare under 90-talet.

Vissa tydliga slutsatser har forskarna emellertid kommit fram till. Kvinnornas roll inom maffian har länge varit underskattad och det är tydligt att de är mer aktiva i beslutsfattandet och agerande positioner än man tidigare trott. Här finns flera exempel på kvinnliga maffialedare, som Maria Serraino som tillsammans med sin son ledde klanen Serraino-Di Giovine under 70-talet i Milano. Exempel på kvinnor som haft höga positioner inom Camorran är Rosetta Cutolo, Anna Mazza och Pupetta Maresca, den sistnämnda känd som "Madame Camorra".

För den som vill läsa mera om kvinnorna och maffian finns en framväxande litteratur. En del av den uppmärksammar de kvinnor som har gjort uppror mot maffian eller brutit med sina familjer för att samarbeta med rättvisan. Intervjuer med vittnesmål från kvinnor som har revolterat mot sina egna maffiafamiljer finns exempelvis dokumenterade i Palermo-forskarna Anna Puglisis och Umberto Santinos "La mafia in casa mia" (1987) eller i "Sole contro la mafia" (1990). Det pris som dessa från maffian "avhoppade" kvinnor fått betala har varit mycket högt - fullständigt avståndstagande och isolering från den egna familjen. I vissa fall har de inte klarat av trycket. Ett exempel är den unga Rita Atria, domaren Paolo Borsellinos skyddsling, som kastade sig ut från ett hotellfönster. I andra fall har de valt en frivillig intern exil, som Felicia Bartolotta Impastato. Hon var ingift i maffian och bor i det ökända Cinisi i närheten av Palermos flygplats Punta Raisi. Hennes son Peppino Impastato gjorde uppror mot den lokala maffian och dödades (hans liv har för övrigt filmatiserats i "De hundra stegen" av Marco Tullio Giordana). Andra böcker som publicerats i ämnet är sociologen "Renate Sieberts Secrets of Life and Death, Women and the Mafia" (1996), och åklagaren Teresa Principato och sociologen Alessandra Dinos "Mafia Donna: le vestiali del sacro e dell'onore" från 1997.

Kan kvinnornas inträde i maffians beslutsfär leda till att maffian ändrar inriktning? Felia Allum pekar på det ironiska i att kvinnornas inträde i maffian synes tyda på den traditionella syditalienska modellen med underordnade kvinnor bryts. Samtidigt innebär det i realiteten att de inträder i rollen som försvarare av en högst traditionell organisation som försöker kontrollera det civila samhället, ekonomin, politiken och som aktivt förhindrar en modernisering av Syditalien.

Ombretta Ingrascis studie av maffiafamiljen Serraino-Di Giovine visar att de kvinnor som innehar reell makt inom klanen, också dagligen blir utsatta för fysiskt och psykiskt våld. Trots att de disponerar över mycket pengar saknar de ekonomiskt oberoende, till skillnad från männen som spenderar pengarna. Och något systerligt nätverk maffiakvinnor emellan kan man knappast tala om. Vittnesmål av Rita Di Giovine visar i stället på kvinnor som är aktiva, våldsamma, elaka mot andra kvinnor, och som enbart bekräftar familjens manliga medlemmar. Kvinnorna framträder här som de mest konservativa försvararna av organisationens värderingar och intressen.

Carina Gunnarson
är forskare i statskunskap
vid Uppsala universitet.
Bedriver för närvarande
ett projekt om skolornas
kamp mot maffian i Palermo,
Sicilien.
(under strecket 12/5 2004)

CARINA GUNNARSON

□

□

Öka din försäljning med minst 100% via sökmotorer.

TS-reviderad trafik. Klicka här!

Skatterådgivning mindre och medelstora företag

125 MB för 12 kr

Beställ årsredovisningar

Kakelhöman 78:-/m² vitt vågigt

2x minne utan extra kostnad

MER PÅ SVD.SE

sök:

Hela svd.se

Senaste mår

Nyheter

Inrikes

20:26 En död vid skottdrama
20:24 Svensk elev medelmätta
20:22 Vänsterrevolt mot försvarsbeslut
18:36 Mer olja upp på stränderna
18:20 Teleavbrott i Jämtland
18:12 Kvinna blev påkörd - avled
16:50 Nya vittnen påverkar inte rättegång
15:27 Nio åtalade för rånförberedelser
14:01 Kyrkobrännare överklagar dom

Utrikes

18:43 Tolv döda i attack mot USA-konsulat
18:29 Ingen illa skadad av ETA-bombarna
17:11 Åtta dödade i attack mot USA-konsulat
16:16 Ville bli historisk, sköt mot Chirac
13:55 Bulgarien vägrar friköpa dödsdömda
12:53 Abbas till Syrien för möte med Hamas
12:01 Papperspippi lugnade inte i Thailand
10:27 Kutjma accepterar HD-utslaget
09:26 Fransk sprängexpert gav upp

Sport

21:52 Frölunda visa
21:49 Full pott för M
21:46 Djurgården kl
21:46 Poäng för Tin
21:37 Full pott för c
21:34 Linköping kör
19:38 Zoran Lukic t
17:56 Ljungbergs e
17:02 Viktig seger f

Näringsliv

Affärsnyheter

19:33 Blandat på Wall Street
18:08 Trist inledning på börsveckan
17:37 Skanska överklagar dom om skadestånd
17:33 Lägre räntor, starkare krona
17:30 Telia kompenserar kunder
15:16 Konkurs hotar Air Polonia
14:54 Bättre info om telefonstrålning
14:16 Artister godtar olaglig nedladdning
14:10 Islänningar ökar innehav i

IT / Telekom

5/12 Bärbar konsol med två skärmar
3/12 Nokias gamla ledning krackelerar
3/12 Microsoft stämmer porrspammare
2/12 Google till domstol mot annonsfuskare
2/12 Ericsson 3G-vinnare i USA
30/11 Nästa generation tv-spel på väg
29/11 Tv i mobilen Nokias nya vapen
28/11 Läckert utseende ska locka kunderna

Privatekonomi

5/12 Rysslandsfonde Yukos
4/12 Fondjättens - ak politik?
28/11 Rekordmånga skuldsanering
28/11 Flera nyheter r regler
27/11 Rostfritt coolas fryskunder
23/11 Fondsparare f

Carnegie

28/11 Musik blir ljuspunkt för Sony
Ericssondollarraset
21/11 Föräldrar får ci
spelvärlden
21/11 Sparande till b.
31/10 PPM viktigt för**➔ Kultur / Nöje****Kulturnyheter**21:26 Augustpriser till Ohlsson och
Sörlin14:20 Berggren ny chefred på
Ordfront

13:10 Tecken vållar huvudbry

Skivor3/12 Cecilia Zilliacus - Sibelius,
Stenhammar m fl3/12 Georg Tintner - Memorial Edition
vol.123/12 Jay Munly - Munly & The Lee
Lewis Harlots3/12 Rolf Ericson - Miles Away, 1959-
52

3/12 Ståhls Blå - Schlachtplatte

Nöje

15:36 Frida Hallgren hett stjärnämne

05:30 Lopez spelar i Stockholm i dag

05:30 Fatboy skivdebuterar efter tio år
på scen**Film**

3/12 Bad Santa

3/12 Melancholia 3 rum

3/12 Mot väggen

3/12 Ta mina ögon

3/12 Jorden runt på 80 dagar

Böcker

13:30 Among Stone

05:30 Mississippi bör
Peabody Hotel05:30 Lydias hemligt
konstäventyr**Resor**

29/11 Mat för alla

Sedan 1884 | På webben sedan 1995
Ansvarig utgivare, Chefredaktör Lena K Samuelsson

Chef Nya Medier Mattias Fyrenius
Post SE-105 17 Stockholm
Besök Mäster Samuelsgatan 56
Telefon +46 8 13 50 00

[Övrig kontaktinformation >](#)